

Jane Austen

Pýcha
a predsudok

PÝCHA A PREDISUDOK

Jane Austen

PÝCHA
A PREDISUDOK

Z angličtiny preložila
BEÁTA MIHALKOVIČOVÁ

slovar

Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bratislava 2006, 2012, 2019
Translation © Beáta Mihalkovičová 2006, 2012, 2019

ISBN 978-80-556-3939-0

Všetky práva vyhradené. Nijaká časť tejto knihy sa nesmie reprodukovat' ani šíriť v nijakej forme, žiadnymi prostriedkami, ani elektronickými, ani mechanickými, ani vo forme fotokópií, nahrávok, prostredníctvom súčasného a ani budúceho informačného systému a podobne, bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

PRVÝ DIEL

PRVÁ KAPITOLA

Je všeobecne uznávanou pravdou, že slobodný mladý muž s veľkým majetkom nevyhnutne potrebuje ženu.

A hoci sa nevie takmer nič o tom, s akými pocitmi a úmyslami sa istý mladý muž prisťahuje do nového bydliska, toto presvedčenie je tak hlboko zakorenené v mysliach jeho nastávajúcich susedov, že ho okamžite považujú za vlastníctvo, na ktoré má zákonitý nárok tá či iná ich dcéra.

„Drahý,“ spýtala sa jedného dňa pána Benneta jeho manželka, „už si počul, že sa sídlo Netherfield konečne podarilo prenajať?“ Pán Bennet odvetil, že nepočul.

„Veru je to tak,“ pokračovala pani Bennetová, „pred chvíľou tu bola pani Longová a prezradila mi to.“

Pán Bennet nereagoval.

„Nechceš vedieť, kto si ho prenajal?“ dobiedzala jeho žena netrpezlivo.

„Ty mi to chceš povedať a ja si to bez námietok vypočujem.“

Táto výzva už pani Bennetovej stačila.

„Tak teda, môj drahý, aby si vedel, pani Longová povedala, že Netherfield si prenajal istý bohatý mladík zo severného Anglicka, v pondelok si ho prišiel obzrieť na koči so štvorzáprahom a tak veľmi sa mu páčil, že sa s pánom Morrisom ihneď dohodol. Nasťahuje sa do Michala a časť jeho služobníctva má prísť už koncom budúceho týždňa.“

„Ako sa volá?“

„Bingley.“

„Slobodný alebo ženatý?“

„Ó, pravdaže slobodný, môj drahý! Slobodný muž s obrovským majetkom, štyri alebo päťtisíc ročne. To je niečo pre naše dievčatá!“

„Ako to? Čo s ním majú ony spoločné?“

„Môj drahý pán Bennet,“ odvrkla jeho žena, „ako môžeš byť taký protivný? Istotne dobre vieš, že myslím na to, že sa môže s niektorou z nich oženiť.“

„Kvôli tomu sa tu chce usadiť?“

„Kvôli tomu? Taký nezmysel! Čo to hovoríš? Ale predsa je veľmi pravdepodobné, že sa *azda* do niektorej zalúbi, takže ho musíš navštíviť, len čo sa prísťahuje.“

„Na to nemám žiadny dôvod. Ty za ním s dievčatami zájdi, alebo ich môžeš poslať aj samy, čo by bolo vari ešte lepšie, lebo si rovnako pekná ako ony, a čo keby si sa pánovi Bingleymu zapáčila väčšmi?“

„Môj drahý, lichotíš mi. Kedysi som aj ja bola krásavica, ale dnes sa už nemôžem tváriť, že som niečím výnimočná. Keď má žena päť odrastených dcér, musí prestať myslieť na vlastnú krásu.“

„V takom prípade už žene len zriedka zostane toľko krásy, aby sa na ňu dalo myslieť.“

„Ale, môj drahý, naozaj musíš ísť pána Bingleyho pozdraviť, len čo sem príde.“

„Ver mi, také niečo ti sľúbiť nemôžem.“

„Musíš brať predsa ohľad na svoje dcéry! Len si predstav, aké by to bolo pre niektorú z nich zabezpečenie! Sir William a lady Lucasovci tam určite pôjdu iba preto, a dobre vieš, že zvyčajne nechodia navštevovať nových susedov. Rozhodne k nemu musíš ísť, lebo inak ho nemieme navštíviť ani *my*!“

„Nebud' taká úzkostlivá! Podľa mňa sa pán Bingley poteší, keď ťa uvidí, a môžem mu po tebe poslať zopár riadkov, v ktorých mu dám na vedomie, že zo srdca súhlasím s je-

ho sobášom s hociktorou z našich dcér, ktorú si len vyberie. Hoci sa musím trochu prihovoriť za moju milú Lizzy.“

„Neželám si, aby si vykonal niečo také! Lizzy nie je ani o kúšтик lepšia než ostatné a som si istá, že nie je ani spoloivice taká pekná ako Jane a ani zďaleka taká veselá ako Lydia. A ty aj tak vždy uprednostňuješ ju.“

„Ani jedna sa veľmi nemá čím pochváliť,“ odvetil pán Bennet, „všetky sú pochabé a nevzdelané ako ostatné dievčatá, ale Lizzy je o niečo bystrejšia než jej sestry.“

„Pán Bennet, ako môžeš takto osočovať vlastné deti! Teší ťa, keď sa ti podarí rozčúliť ma. Vôbec nemáš súcit s mojimi úbohými nervami.“

„Mýliš sa, moja drahá. Mám tvoje nervy vo veľkej úcte. Sú to moji starí kamaráti. Už najmenej dvadsať rokov počúvam, ako sa na ne ponosuješ.“

„Ó! Nemáš ani potuchy, čo ma trápi.“

„Dúfam však, že to prežiješ, aby si mohla na vlastné oči vidieť, ako sa ešte mnoho mladých mužov so štyrmi tisícami ročne prisťahuje do susedstva.“

„Aj tak by to nemalo význam! Keby prišlo hoci dvadsať takých, ani jedného by si nenavštívil.“

„Spoláhni sa, moja drahá, že keď ich príde dvadsať, navštívím ich všetkých.“

Pán Bennet predstavoval takú zvláštnu zmes bystrého umu, sarkastického humoru, zdržanlivosti a náladovosti, že jeho žene na to, aby mu porozumela, nestačilo ani dvadsaťtri rokov. Jej myslenie však nebolo ťažké vypoizovať: inteligencia priemerná, vedomosti chabé a povaha nestála. Keď bola s niečím nespokojná, namýšľala si, že jej hrozí nervový záchvat. Zmyslom jej života bolo vydať vlastné dcéry a útechou návštevy a klebety.

DRUHÁ KAPITOLA

Pán Bennet v skutočnosti navštívil pána Bingleyho medzi prvými. Od začiatku mal v úmysle to spraviť, hoci do poslednej chvíle manželke tvrdil, že tam nepôjde, a až do večera toho dňa, čo bol u pána Bingleyho, nemala o tom ani tušenia. Potom jej to oznámil takýmto spôsobom: pozoroval druhorodenú dcéru, ako si zdobí klobúk, a zrazu ju oslovil:

„Dúfam, že sa bude pánovi Bingleymu páčiť, Lizzy.“

„Nedozvieme sa, čo sa pánovi Bingleymu páči, kým sa s ním nezoznámime,“ zavrčala pani Bennetová podráždene.

„Ale zabúdate, mama,“ ozvala sa Elizabeth, „že sa s ním stretne v spoločenskej sále, a pani Longová sľúbila, že nám ho predstaví.“

„Neverím, že to urobí. Sama má dve netere. Je to sebecká, pokrytecká osoba a ja si o nej nemyslím nič dobré.“

„Ani ja nie,“ súhlasil pán Bennet, „a som rád, že sa v tom na ňu nespoliehaš.“

Pani Bennetová neráčila odpovedať, ale keďže nedokázala celkom potlačiť roztrpčenie, začala hrešiť jednu z dcér: „Nekašli toľko, Kitty, preboha! Maj trochu súcitu s mojimi nervami. Trháš ich na franforce.“

„Kitty sa vôbec nevie správať,“ skonštatoval otec. „Vždy kaše, keď sa to nehodí.“

„Nekašlem pre zábavu,“ odvrkla Kitty mrzuto.

„Kedy bude ďalší bál, Lizzy?“

„Od zajtra o dva týždne.“

„Tak je to!“ zvolala matka. „A pani Longová sa vráti len deň predtým. Nebude nás môcť zoznámiť s pánom Bingleym, keď sa s ním nebude poznať ani ona sama!“

„V tom prípade, moja drahá, budeš mať oproti priateľke výhodu a ty predstavíš pána Bingleyho *jej*!“

„Vylúčené, pán Bennet, to je úplne vylúčené, pretože sa s ním ešte ani ja nebudem poznať. Prečo si zo mňa strieľaš?“

„Oceňujem tvoju obozretnosť. Štrnásťdňová známosť je veru veľmi málo na to, aby si sa s ním poznala dobre. Po dvoch týždňoch človek ešte nemôže vedieť, s kým má do činenia. Ale ak jej tú službu nepreukážeme *my*, urobí to niekto iný, pretože pani Longová a jej netere sa tiež musia chopiť príležitosti, a keďže viem, že to bude považovať za láskavosť, ak jej ho odmietneš predstaviť ty, ujem sa toho sám.“

Dievčatá vytreštili na otca oči. Pani Bennetová riekla iba: „Nezmysel, nezmysel!“

„Čo tým chceš povedať?“ zvolal pán Bennet. „Všetky tie formality pri zoznamovaní a nervozita, ktorú v človeku vyvoláva, sú podľa teba nezmysel? *V tom* s tebou rozhodne nesúhlasím! Čo ty na to, Mary, ako vážne premýšľajúca mladá dáma, ktorá číta toľko kníh a robí si výpisky?“

Mary aj chcela zareagovať veľmi rozumne, ale nevedela, čo má povedať.

„Kým si Mary usporiada myšlienky,“ pokračoval pán Bennet, „vráťme sa k pánovi Bingleymu...“

„Už mi je z pána Bingleyho zle!“ zvolala jeho žena.

„Mrzí ma, že *takto* hovoríš, ale prečo si mi to nepovedala skôr? Keby som to bol vedel dnes ráno, určite by som k nemu nešiel. To je neprijemné, pretože teraz, keď už som ho navštívil, sa tomu zoznámeniu nedá vyhnúť.“

Pán Bennet vyvolal u svojich dám presne ten úžas, aký plánoval, len pani Bennetová svoje dcéry mierne preko-

návala výbuchom nadšenia, hoci keď opadol prvý nával radosti, začala vyhlasovať, že to po celý čas očakávala.

„Ako dobre si urobil, môj drahý! Vedela som, že ťa nakoniec presvedčím. Bola som si istá, že máš svoje dcéry priveľmi rád, aby si zanedbal takúto známosť. Ach, ako sa teším! Aj to je dobrý žart, že si tam bol už ráno a doteraz neprezradil ani slovo.“

„Kitty, teraz už môžeš kašľať, koľko sa ti páči,“ povedal pán Bennet a vysilený výlevmi svojej ženy vyšiel z izby.

„Akého úžasného otca máte, dievčatá!“ nadchýnala sa pani Bennetová, len čo za sebou zavrel dvere. „Neviem, či mu niekedy budete môcť splatiť jeho láskavosť, a mne tiež. Verte mi, v našom veku to už nie je veľká zábava každý deň sa s niekým zoznamovať, ale čo by sme pre vás neurobili? Lydia, zlatko, ty si síce *najmladšia*, ale uvidíš, že si pán Bingley s tebou na budúcom bále zatancuje.“

„Ó, o to sa nebojím,“ odvetila seabedome Lydia, „pretože aj keď *som* najmladšia, som zo všetkých najvyššia.“

Zvyšok večera potom strávili splietaním dohadov, ako dlho pánovi Bingleymu potrvá, kým pánovi Bennetovi opätuje návštevu, a premýšľaním, kedy ho už budú môcť pozvať na večeru.

TRETIA KAPITOLA

Pani Bennetovej sa ani s pomocou jej piatich dcér nepodarilo vytiahnuť z pána Benneta uspokojivý opis pána Bingleyho. Útočili naňho všelijako: priamymi otázkami, dômyselnými narážkami i obozretnými dohadmi, no on sa starostlivo vyhýbal ich úskokom, kým ich nakoniec neprinútil zohnať si informácie z druhej ruky, od susedky lady Lucasovej, ktorej správa znela nanajvýš slubne. Sirovi Williamovi sa pán Bingley nesmierne páčil. Ide vraj o dosť mladého, neuveriteľne pekného, mimoriadne príjemného muža, no korunu svojim prednostiam nasadil tým, že sa s väčšou spoločnosťou plánoval zúčastniť na budúcom plese. To ich potešilo zo všetkého najväčšmi! Ak niekto zbožňuje tanec, je to predsa prvý krok k tomu, aby sa zalúbil, čo v dámach vyvolalo živé nádeje, že sa niekto z nich podarí srdce pána Bingleyho získať.

„Keby som sa len raz dožila toho, že sa jedna z mojich dcér šťastne usadí v Netherfelde a všetky ostatné rovnako dobre vydajú, už by som si nemohla viac želať,“ povedala pani Bennetová manželovi.

Pán Bingley oplatil pánovi Bennetovi návštevu už o pár dní a strávil s ním v pracovni takmer desať minút. Nádej sa, že mu dovoľia stretnúť sa aj so slečnami, o ktorých kráse už veľa počul, ale videl iba ich otca. Dámy však mali viac šťastia než on, pretože sa im z okna na poschodí po-

darilo zachytiť, že má oblečený modrý kabát a prišiel na čiernom koni.

Čoskoro nato mu poslali pozvánku na večeru, a keď už mala pani Bennetová naplánované všetky chody, ktoré mali zabezpečiť jej domácnosti dobré meno, prišla odpoveď, ktorá všetko odložila na neskôr. Pán Bingley musí byť na druhý deň v meste,* nemôže teda prijať pozvanie, ktorým ho poctili. Pani Bennetovú to úplne vyviedlo z miery. Vôbec si nedokázala predstaviť, aká povinnosť ho môže odviesť do mesta tak skoro po príchode do Hertfordshire,** a začala sa obávať, že sa bude neustále presúvať z miesta na miesto a nikdy sa v Netherfielde skutočne neusadí tak, ako sa patrí. Lady Lucasová nadškrtila, že azda odcestoval do Londýna iba preto, aby privedol svojich priateľov, čím trochu utišila jej obavy, a nasledujúca zvesť tvrdila, že sa Bingley vráti a dovedie na bál dvanásť dám a sedem pánov. Dievčatá ten veľký počet žien zarmútil, ale deň pred plesom sa začalo povrávať, že namiesto dvanástich s ním príde z Londýna len šesť ľudí: jeho päť sestier a bratranec. A keď jeho spoločnosť nakoniec vstúpila do tanečnej sály, skladala sa dokopy z piatich členov: pána Bingleyho, jeho dvoch sestier, manžela staršej sestry a ešte jedného mladého muža.

Pán Bingley, ušľachtilý mladý muž, vyzeral veľmi dobre, mal príjemný výraz v tvári a jemné, neafektované vystupovanie. Jeho sestry sa predviedli ako elegantné dámy a podľa ich výzoru nikto nepochyboval, že patria k vyšším kruhom. Švagor, pán Hurst, pôsobil urodzene iba navonok, ale jeho priateľ, pán Darcy, ihneď upútal pozornosť celej sály nádhernou vysokou postavou, peknými črtami, vznešeným držaním tela a správou, že jeho ročný príjem činí desaťtisíc libier, ktorá sa medzi prítomnými rozchýrila do piatich minút po tom, čo vošiel. Páni ho považovali

* V Londýne.

** Grófstvo, na juhu bezprostredne súvisiace so širším okolím Londýna.

za výnimočného muža, dámy vyhlasovali, že je oveľa krajší než Bingley, a všetci na neho hľadeli s obrovským obdivom takmer pol večera, kým ich neznechutil svojím správaním a neodvrátil tak prúd svojej popularity opačným smerom. Ukázalo sa totiž, že je pyšný, povyšuje sa nad svojich spoločníkov a nič sa mu nepáči, a potom už ani jeho obrovský statok v Derbyshire* nezabránil tomu, aby mu neprisúdili to najodmeranejšie, najneprijemnejšie vystupovanie, s akým sa kedy stretli, a už sa vraj nemohol s priateľom ani len porovnávať.

Pán Bingley sa sám čoskoro pozoznamoval s najvýznačnejšími osobami v sále, správal sa živo a nenútene, tancoval každý tanec, ponosoval sa, že sa ples tak skoro končí, a sľuboval, že usporiada nejaký v Netherfelde. Tieto milé vlastnosti hovoria samy za seba. Pravý opak jeho priateľa! Darcy tancoval iba po jednom tanci s pani Hurstovou a so slečnou Bingleyovou, nedal sa predstaviť iným dámam a po zvyšok večera sa ponevierať po sále a príležitostne zhováral s niekým z vlastného kruhu. O jeho charaktere bolo teda rozhodnuté. Považovali ho za toho najpyšnejšieho a najodpudivejšieho muža na svete, a všetci dúfali, že sa tu viac neukáže. Pani Bennetová sa pridala k tým, čo proti jeho správaniu vystupovali najhorlivejšie. Jej odpor sa dokonca vyhrotil do ostrého rozhorčenia, pretože odmietol vziať na vedomie jednu z jej dcér.

Elizabeth Bennetová musela pre malú účasť pánov dva tance presedieť a v ich priebehu stál pán Darcy pri nej dosť blízko, aby si mohla nebadane vypočuť jeho rozhovor s pánom Bingleym, ktorý na pár minút vystúpil z kola, aby prinútil priateľa pridať sa do tanca.

„Pod', Darcy,“ naliehal, „musím ťa presvedčiť, aby si šiel tancovať. Nepáči sa mi, že tu takto otrávene postávaš. Radšej by si mal tancovať!“

* Grófstvo v centrálnej časti Anglicka, vychýrené nádhernými prírodnými scenériami.

„Nebudem tancovať. Dobre vieš, že to neznášam, ak sa bližšie nepoznám so svojou partnerkou. V tejto spoločnosti by to bolo neznesiteľné. Tvoje sestry už tancujú a v celej sále sa nenájde žena, s ktorou tancovať by nebolo pre mňa utrpením.“

„Nechcel by som byť taký priberčivý ako ty ani za svet!“ zvolal Bingley. „Čestné slovo, v živote som sa nestretol s toľkými príjemnými dievčatami ako dnes večer, a sám vidíš, že zopár z nich je neobyčajne pekných.“

„S jediným pekným dievčaťom v sále už tancuješ ty,“ odpovedal Darcy a zaletel pohľadom k najstaršej slečne Bennetovej.

„Ó, je to to najkrajšie stvorenie, aké som kedy zazrel! Ale priamo vedľa teba sedí jedna z jej sestier, tiež je veľmi pekná, a aj veľmi milá. Požiadam moju spoločníčku, aby ťa predstavila.“

„Ktorá?“ Darcy sa otočil a zbadal Elizabeth, a keď sa im oči stretli, uhol pohľadom a chladne skonštatoval: „Je celkom pekná, ale nie natoľko, aby sa *mne* žiadalo vyzvať ju do tanca, a v tejto chvíli vôbec nemám chuť vzbudzovať nádeje v slečnách, ktoré si nevšímajú ani iní muži. Radšej by si sa mal vrátiť k svojej spoločníčke a vychutnať si jej úsmevy, iba so mnou márneš čas.“

Bingley poslúchol jeho radu. Pán Darcy kúsok poodišiel, Elizabeth tam zostala sedieť a zaplavili ju nie práve priateľské pocity voči nemu. Ale keďže jej hravá duša pri všetkom komickom ožila, pobavene vyrozprávala túto historku priateľkám.

Celá rodina strávila večer vcelku príjemne. Pani Bennetová s radosťou pozorovala, ako spoločnosť z Netherfieldu obdivuje jej najstaršiu dcéru. Pán Bingley s ňou tancoval dvakrát a jeho sestry jej blahosklonne prejavili priazeň. Jane bola za to rovnako vďačná ako jej matka, len to neďávala najavo. Elizabeth sa tešila spolu s ňou. Mary začula, ako ju niekto pred slečnou Bingleyovou označil za široko-ďaleko najvzdelanejšie dievča, a Catherine a Lydii sa

pošťastilo po celý večer ani na chvíľu nezostať bez tanečníka, a to bolo to jediné, o čo sa zvykli na plese starať. V rozjasanej nálade sa vrátili do Longbournu, dedinky, kde bývali a ktorej boli hlavnými obyvateľmi. Pána Benneta zastihli ešte hore. Pri knihe zvyčajne nevnímal čas, ale teraz bol aj nesmierne zvedavý, ako prebiehal večer, ktorý vyvolal také veľkolepé očakávania. Z celého srdca dúfal, že sa všetky pohľady jeho ženy na nového suseda skončia sklamaním, ale rýchlo zistil, že si vypočuje celkom iný príbeh.

„Ó, môj drahý pán Bennet!“ volala pani Bennetová, len čo vošla do izby. „Strávili sme taký nádherný večer, ples bol úžasný. Keby si tam len bol! Všetci obdivovali iba Jane, nikoho iného. Vraveli, že vyzerá nádherne, a pán Bingley ju považoval za najkrajšie dievča v sále a tancoval s ňou dvakrát! Len si *to* predstav, môj drahý, naozaj s ňou tancoval dvakrát a ako jedinú ju požiadal o tanec aj po druhý raz! Najprv vyzval slečnu Lucasovú. Dost' ma rozčúlilo, keď som ich videla spolu tancovať, ale vzápätí sa ukázalo, že sa mu vôbec nepáči, veď vieš, komu by sa aj mohla páčiť, zdalo sa, že ho zaujala Jane, keď sa pretancovala na kraj radu. Začal sa prezvedať, kto to je, a dal sa predstaviť a požiadal ju o nasledujúce dva tance. Tretie dva tancoval so slečnou Kingovou, štvrté dva s Mariou Lucasovou, piate dva opäť s Jane, šieste dva s Lizzy a boulanger...“*

„Keby mal súcic *so mnou*,“ zvolal jej manžel netrpezlivo, „netancoval by ani polovicu z toho! Preboha živého, už ani slovo o jeho tanečných partnerkách. Prečo si len nevytkol členok hneď pri prvom tanci!“

„Ó, môj drahý, tak veľmi sa mi páči!“ pokračovala pani Bennetová vo svojich výlevoch. „Je neskutočne pekný a jeho sestry sú tiež šarmantné dámy. V živote som nevidela elegantnejšie šaty, než mali na sebe. Trúfam si tvrdiť, že čipky na šatách pani Hurstovej...“

* Rezký francúzsky tanec.

Tu ju pán Bennet opäť prerušil. Nemienil počúvať o žiadnej paráde. Musela teda siahnuť po inej téme a s veľkou horkosťou a trochou prehánania mu vyličila šokujúcu hrubosť pána Darcyho.

„Ale ver mi,“ dodala, „Lizzy nič netratí, keď nezodpovedá *jeho* vkusu, pretože to je ten najodpornejší, najohavnejší muž na svete a vôbec nestojí za to, aby sa mu niekto snažil zapáčiť. Je taký nafúkaný a povýšený, že sa to nedá vystáť. Premával sa sem a tam a myslel si o sebe, že je bohviečo. Že vraj nie je dosť pekná na to, aby s ňou tancoval! Keby si tam len bol a dal mu prúčku! Úplne sa mi sprotivil.“

ŠTVRTÁ KAPITOLA

Keď Jane a Elizabeth osameli, staršia sestra, ktorá predtým z opatrnosti Bingleyho nahlas nechválila, sa tej druhej zdôverila, ako veľmi sa jej páči.

„Je presne taký, aký má byť mladý muž,“ prezradila, „rozumný, dobrosrdečný, živý, a nikdy som u nikoho nevidela také dôstojné vystupovanie, toľko úprimnosti pri takej dokonalej výchove!“

„A je aj pekný,“ odvetila Elizabeth, „čo by mladý muž tiež mal byť, ak len môže. Potom už má všetko, čo má mať.“

„Veľmi mi zalichotilo, keď ma druhýkrát požiadal o tanec. Takú poklonu som nečakala.“

„Nie? Potom som ju *ja* čakala namiesto teba. No medzi nami je jeden veľký rozdiel: *teba* vždy prekvapí, ak ti niekto zloží kompliment, a *mňa* nikdy. Čo by bolo prirodzenejšie, než požiadať ťa o tanec znovu? Nemohol nevidieť, že si päťkrát krajšia ako ostatné ženy v sále. Za takú galantnosť mu nemusíš byť vďačná. Dobre, nepochybne je veľmi milý a ja ti dovoľm, aby sa ti páčil. Páčili sa ti už nemožnejšie osoby.“

„Ale Lizzy!“

„Ó, vieš, si priveľmi, priveľmi náchylná mať rada všetkých. Na nikom nevidíš chybu. V tvojich očiach je celý svet dobrý a prívetivý. V živote som ťa nepočula hovoriť o nejakej ľudskej bytosti zle.“

„Nechcela by som sa v svojich výhradách unáhliť, ale vždy vravím, čo si naozaj myslím.“